

УДК 72.012:[37.04:378](045)

Обуховська Еліна Василівна

здобувач

Національний авіаційний університет

асистент кафедри комп'ютерних технологій

дизайну та графіки

ORCID: 0000-0003-2015-5467

anile@i.ua

АВТОРИТЕТ ВИКЛАДАЧА З ДИЗАЙНУ: СПЕЦИФІКА, СКЛАДОВІ ТА СПОСОБИ НАПРАЦЮВАННЯ

Дане дослідження має за мету визначити основні складові та головні особливості поняття «авторитет викладача» саме у галузі знань «Дизайн», та сформулювати способи його напрацювання.

Практична цінність полягає в тому, що результати даного дослідження будуть корисними для викладачів, що працюють у сфері дизайну для того, щоб покращити педагогічну ефективність через підвищення рівня власного авторитету серед слухачів/студентів та колег.

Висновки. Авторитет викладача є одним з важливих факторів, що впливає на якість засвоєння професійних знань, вмінь та навичок майбутнього спеціаліста. Наявність базових педагогічних навичок у викладача є обов'язковою і має більш-менш сталий набір складових. Разом з тим, кожна галузь знань дає свій унікальний відбиток на специфіку викладання профільних дисциплін і особливе значення постаті особистості викладача у процесі викладання. У сфері викладання дисциплін дизайн-діяльності однією з перших особливостей формування позитивного відношення до викладача є наявність у нього власного практичного проектного досвіду, яким він може ділитися зі студентами. Рівень та глибина професійних знань викладача є не єдиним, і часто не головним, критерієм формування авторитету. На ряду з ними стоїть педагогічна майстерність та харизма викладача. Авторитет викладача з дизайну не є сталим поняттям. Він напрацьовується з досвідом – професійним та життєвим.

Ключові слова: дизайн, викладання, авторитет викладача, педагогічна майстерність.

Elina Obukhovska

Applicant

National Aviation University

Assistant of the Computer Technologydesign
and Graphics Department

ORCID: 0000-0003-2015-5467

anile@i.ua

TEACHER AUTHORITY IN DESIGN-ACTIVITY: SPECIFICS, COMPONENTS AND METHODS OF DEVELOPMENT

This study aims to identify the main components and main features of the concept of «teacher authority» in the field of knowledge «Design», and to formulate ways to develop it.

The practical value is that the results of this study will be useful for teachers working in the field of design in order to improve pedagogical efficiency by increasing the level of their own authority among students and colleagues.

Conclusions. The teacher authority is one of the important factors influencing the quality of mastering the professional knowledge, skills and abilities of the future specialist. The teacher has basic pedagogical skills and is more or less a stable set of components. However, each field of knowledge gives its unique imprint on the specifics of teaching specialized disciplines and the special importance of the personality of the teacher in the teaching process. In the field of teaching design disciplines, one of the first features of forming a positive attitude towards the teacher is that he has his own practical project experience, which he can share with students. The level and depth of professional knowledge of the teacher is not the only, and often not the main, criterion for the formation of authority. Along with them is the pedagogical skills and teacher's charisma. The authority of a design teacher is not a permanent concept. He gains experience – professional and life.

Key words: *design, teaching, teacher authority, pedagogical skills.*

ВСТУП

Авторитет викладача вищого навчального закладу має безпосередній вплив на результати навчання і якість знань кожного конкретного студента/слухача/здобувача. Оскільки, від того, як

саме, – позитивно, негативно, нейтрально тощо, – відносяться студенти до особистості того, хто дає професійні знання, буде залежати, наскільки серйозно і вмотивовано вони будуть засвоювати власне саму інформацію.

Доцільність обрання даної теми з акцентом на спеціалізацію «Дизайн» обумовлена тим, що кожна спеціальність має свої особливості та нюанси інформації та навичок, які має засвоїти слухач за час навчання. Сюди відноситься і форма подачі, і види занять, і типи запропонованих до виконання завдань та вправ. При цьому особистість викладача грає не останню роль у тому, яке відношення має студент до конкретної дисципліни і наскільки серйозно ставиться до необхідності засвоєння певних знань та/чи навичок.

1. Фактори формування відношення студента до предмету навчання

Часто можна спостерігати ситуацію, коли на одних заняттях і явка студентів, і їх активність, і «включеність» у тему заняття має досить високі показники. І навпаки, коли кількість відсутніх студентів велика, а присутні досить пасивні та демотивовані. Причин такої картини може бути немало. Наприклад,

1. Слухачі мають думку, що знання з даної конкретної дисципліни не є критично важливими та актуальними для формування рівня професіоналізму. Тому приймають рішення ставитися до таких занять формально. Часто така тенденція проглядається у вищій школі з дисциплінами загальноосвітнього спрямування, або з дисциплінами вільного вибору. Досить розповсюджена картина, коли майбутні дизайнери дуже неохоче відвідують заняття, наприклад, з історії України або охорони праці, аргументуючи це тим, що дані дисципліни не мають відношення до формування професійних навичок.

2. Низький професійний рівень викладача з певної дисципліни. Коли протягом кількох перших занять студенти бачать, що викладач недостатньо володіє актуальною інформацією з предмету. Причин цього явища також може бути декілька.

Наприклад, безвихідна ситуація, коли у підрозділі, з тих чи інших об'єктивних причин, немає прямого професіонала з даної

дисципліни, тому на неї призначають того, хто може оптимально справитися з завданням навчити бодай основам. На жаль, така ситуація може тривати навіть не кілька тижнів, а місяцями.

Або коли дисципліна, яка викладається, не входить у сферу наукових чи професійних інтересів викладача. Тобто викладач гарно володіє базовими і достатніми знаннями і навичками, але постійно і цілеспрямовано розвивається у суміжній сфері. У напрямі дизайну дане явище може спостерігатися нерідко, оскільки існує багато видів дизайну. І, не дивлячись на те, що певні прийоми і принципи роботи можуть бути загальними для всіх видів, більша їх частина є досить індивідуальними. Викладач може бути неперевершеним спеціалістом у графічному дизайні для друкованих видань, але це не означає, що він зможе дати аналогічний рівень знань для майбутнього веб-дизайнера.

Більше того, якщо викладач має високий професійний рівень для викладання, наприклад, дисципліни «Комп'ютерне проектування» на спеціалізації «Дизайн інтер'єру», це ще не означає, що він буде настільки ж продуктивним викладачем дисциплін «Ергономіка» або «Матеріалознавство». Оскільки у будь-якої дисципліни є великий об'єм вузько спеціалізованої інформації навіть у межах однієї спеціальності. Володіти в однаковій мірі всіма аспектами – неможливо.

Подібні ситуації, на жаль, не є рідкістю. Але більше стосуються менеджменту в освіті, ніж рівня професійності викладача. І в даному контексті, викладач є заручником ситуації не менше, ніж студенти. Не кажучи вже про те, що така ситуація є досить стресовою для викладача, що, в свою чергу, також може давати гірші результати роботи при всіх інших рівних обставинах.

3. Низький рівень авторитету викладача, власне, який залежить далеко не тільки від рівня професіоналізму, але й великого набору особистісних якостей та життєвого досвіду, що дає проєкцію на способи та методи викладання.

Авторитет викладача – досить об'ємне поняття і складається з багатьох компонентів. Складові, що формують авторитет викладача вищої школи:

- Поєднання педагогічної діяльності з високим творчим потенціалом (науковою діяльністю)
- Вміння слухати, бачити, чути
- Терпіння, врівноваженість
- Вміння володіти собою в будь-якій ситуації
- Поважати гідність студента
- Володіти педагогічним тактом і правильним науковим мисленням.¹

Інше джерело дає такий узагальнений портрет авторитетного викладача (за відгуками студентів):

- 1) загальний високий інтелект, широка ерудиція і глибокі знання;
- 2) характеризується всіма видами активності: інтелектуально-творчою, соціальною тощо;
- 3) здатний до емоційного співробітництва;
- 4) коли є протиріччя, бере на себе відповідальність.²

Ще одне дослідження подає таку інформацію: Узагальнений портрет авторитетного викладача (за відгуком студентів):

- високий загальний інтелектуальний рівень, широка ерудиція і глибокі знання своєї науки;
- підвищена інтелектуально-творча, громадянська, політична та інша активність;
- моральна культура, інтелігентність, здібність до емоційного співробітництва;
- здатність брати на себе відповідальність, коли виникають якісь педагогічні проблеми;
- професійна чесність і людська совість.³

Також треба враховувати, що авторитет викладача слід розглядати не тільки з точки зору слухачів, але й з точки зору колег

---

¹ Авторитет викладача вищої школи, його складові та умови забезпечення. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://medic.studio/pedagogicheskaya-psihologiya/avtoritet-vikladacha-vischoji-shkoli-yogo-47259.html>

² Авторитет викладача [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://studfile.net/preview/5601324/page:54/>

³ Авторитет викладача. 2012 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://uastudent.com/avtorytet-vykladacha/>

і керівництва. До речі, часто може бути так, що думка про одного і того самого викладача, в одному та другому випадку, різняться кардинально, хоча не завжди. У даній роботі ми розглядаємо авторитет викладача перед студентами/слухачами/здобувачами. Оскільки взаємовідносини з колегами мають абсолютно інші критерії оцінювання та формування.

2. Передумови зростання авторитету викладача

Певні дослідження публікують досить нетипові передові ознаки формування викладацького авторитету. Так, Кузь Т.Г. стверджує, що авторитет – це ознака, форма, результат соціальної взаємодії, це регулятор у соціумі, що є мотиватором і регулятором міжособистісних відносин. Тоді, що ж є передумовами зростання авторитету викладача вищого навчального закладу? До них належать:

- достойна державна оплата праці;
- зменшення педагогічного навантаження;
- реальні та продуктивні заходи щодо оздоровлення;
- розширення його інформаційної культури, світогляду, у тому числі й за фахом;
- створення умов для пристойного зовнішнього вигляду (консультації та послуги модельєрів, перукарів, візажистів тощо).⁴

На перший погляд даний перелік носить досить опосередкований вплив. Однак, якщо проаналізувати трохи глибше, то можна дійти висновку, що дані твердження мають під собою цілком законне обґрунтування.

Достойна оплата праці. Якщо ми говоримо про авторитетну особу, то як можна рівнятися на того, хто отримує мінімальну винагороду за свою висококваліфіковану працю. Навіть середньостатистичний студент знає, що у більшості прогресивних країн світу викладачі (у школі, а тим паче, у ЗВО) отримує солідну оплату і користується повагою буквально кожного члена суспільства.

---

⁴ Кузь Т.Г. Авторитет викладача вищого навчального закладу [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://tamara-kuz.ucoz.ua/publ/avtoritet_vikladacha_vishhogo_navchalnogo_zakladu/1-1-0-2

У нашій країні, на превеликий жаль, викладацька діяльність рідко користується повагою і визнанням, і, відповідно, прикладом для наслідування.

Зменшення педагогічного навантаження. У сучасних українських реаліях ситуація така, що середньостатистичний викладач вузу виконує не тільки безпосередньо викладацьку роботу, але й масу суміжних функцій. Науково-дослідна робота, виховна (кураторська) та організаційна діяльність, методична робота та багато іншої, у більшості випадків, паперової бюрократичної роботи. І якщо перша абсолютно необхідна (хоча і має оплачуватися достойно і окремо), то остання носить формальний характер, але, при цьому забирає велику кількість часу і життєвих сил. І у більшості своїй, до процесу викладання має цілком опосередковане відношення. А коли викладач постійно метушиться у режимі багатозадачності – рівень ефективності навчального процесу буде знижуватися з цілком об'єктивних психологічних причин.

Оздоровлення. Відсутність такого з огляду недотримання попередніх двох пунктів призводить до того, що різко знижується рівень вмотивованості викладача до якісного виконання своїх обов'язків. Відповідно якісний відпочинок, оздоровлення і відновлення фізичних і моральних сил впливають максимально позитивно.

Розширення культури і світогляду. Дана умова є абсолютно закономірною. Широкий кругозір та знання соціально-культурних процесів у суспільстві – це фактор, що безпосередньо пов'язаний з масштабуванням знань та навичок викладача у багатьох сферах життя, в т.ч. і можливість інтегрувати їх у викладацький процес. Сфери дизайну це стосується у першу чергу. Дизайнер створює матеріальне середовище, в якому живе сучасна людина. А недостатнє розуміння закономірностей соціальних та культурних процесів призводить до того, що викладач не може передати ці знання студенту-дизайнеру, якому скоро доведеться адаптуватися під ці процеси у суспільстві і вирішувати в ньому професійні завдання.

Пристойний зовнішній вигляд. Як би там не було, але зовнішній вигляд також багато в чому формує враження про особистість. Якщо у людини погано розвинений естетичний смак або в образі (тобто у відношенні до себе самої) прослідковується неохайність та неухажливість, то реакція студента на такого викладача буде відповідною. У сфері дизайнерської діяльності даний показник можна множити на десять.

3. Особливості вимог до викладачів дизайну

В основі педагогічної майстерності лежить педагогічна культура – оволодіння педагогом педагогічним досвідом, ступінь його вдосконалення в педагогічній діяльності, досягнутий рівень розвитку його особистості.⁵

Загалом, сучасні вимоги до викладачів досить типові й обґрунтовані. Але, разом з тим, кожна спеціальність може накладати свої, специфічні вимоги на викладача. Мистецький напрям, в т.ч. дизайн, має свої характерні особливості. А саме:

1. Високий рівень професійних знань та навичок. Звісно, це стосується абсолютно будь-якого напрямку у викладанні. Але специфіка в тому, що викладач-дизайнер дуже часто має бути універсалом. Тобто бути обізнаним у багатьох сферах, суміжних напрямках. Наприклад, у практиці викладання часто виникають ситуації, коли майбутні спеціалісти з дизайну інтер'єрів цікавляться сферою графічного дизайну, веб-дизайну або дизайну одягу. Більше того, сучасні реалії потребують певного рівня обізнаності у сфері маркетингу, практичної психології, комп'ютерних наук тощо. І не володіти достатнім рівнем знань у даних напрямках – значить, в тій чи іншій мірі, втрачати довіру як до професіонала.

2. Практичний досвід. Чи не найголовніший пункт серед вимог майбутніх спеціалістів. Що закономірно. Дизайн – абсолютно практична діяльність. Теоретичні знання, базові навички, академічні методики тощо – це, безумовно, необхідний мінімум. Але студенти, навіть

---

⁵ Складові авторитету викладача ВНЗ. – Педагогіка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uchil.net/?set=referat&mc=36&cm=2687>

ще на початкових курсах, усвідомлюють, що є велика кількість нюансів і часткових випадків, про які можна дізнатися лише з практичного досвіду. А ними може поділитися лише той, хто його має. Тому викладачі-дизайнери з практичним досвідом користуються особливою повагою серед студентів, а відвідування їх занять є цінністю для тих, хто у майбутньому планує досягти успіху у професії.

3. Методика викладання. Наразі існує багато підходів, – традиційних, сучасних, альтернативних, проектних, ігрових, комбінованих тощо, – але показово, якщо викладач віднайшов свій власний, унікальний. До того ж, важливо, щоб методика була дієвою у плані розкриття індивідуальних характеристик студента, оскільки, дизайн – сфера творча. І одне з основних завдань такого навчання – розкрити творчий потенціал слухача, щоб він його потім вміло застосовував у своїй професійній діяльності.

4. Обізнаність щодо сучасних процесів у дизайн-діяльності. Дизайн – сфера, що досить швидко змінюється, трансформується. Дизайн в тому числі – це актуальні тенденції, мода, тренди. Це нові техніки, технології, матеріали, образи і т.д. Бути в курсі таких процесів – обов'язок сучасного викладача.

5. Зовнішній вигляд. Можливо, не найголовніший пункт, але суттєвий. Дизайн – сфера, що має безпосереднє відношення до естетики. Тому зовнішній вигляд є свого роду екзаменом на естетичний смак. Не обов'язково слідувати усім ультрасучасним тенденціям моди. Оптимальний варіант – сформувати власний ексклюзивний образ. Це буде слугувати додатковою ілюстрацією індивідуалістичного підходу в дизайні.

6. Особистість викладача, його харизма. В першу чергу, з професійної точки зору. Даний пункт впливає з усіх попередніх. Харизма – поняття нестійке і досить суб'єктивне. Але, коли зустрічається яскрава особистість, ми схильні говорити про її харизму. Для викладача критерій його харизми, якщо до нього доходить мова – це показовий щабель визнання серед студентів.

Для викладача з дизайну його авторитет є багатокомпонентним завданням, що має певні особливості, які слід брати до уваги, щоб отримувати ефективний результат викладацької діяльності.

4. Способи напрацювання авторитету викладача з дизайну

Виходячи із зазначеного вище можна сформулювати кілька способів підвищення авторитету викладача:

1. Отримувати практичний досвід.

З викладацького досвіду у вузі та на спеціалізованих курсах, з упевненістю можна сказати, що наявність практичного досвіду у сфері дизайну (інтер'єрів) є чи не найважливішим фактором, що впливає на формування думки щодо професійності викладача. Студенти/слухачі усвідомлюють, що їм доведеться перейти від теорії і учбових завдань до практичної діяльності, де треба бути вирішувати конкретні проектні, технологічні та, навіть, психологічні завдання. Намагаючись змоделювати дану ситуацію, студенти однозначно приходять до висновку, що, не маючи досвіду, вони можуть потрапити у складне професійне становище.

Логічно, що першим джерелом, куди вони звертаються за допомогою є викладачі. В першу чергу, ті, що мають солідний практичний досвід у даному напрямі дизайні. Викладач, який без найменшої підготовки, одразу може дати конкретну пораду чи готове рішення, або ж, сказати, що не мав схожої ситуації у власній практиці, – викликає повагу і довіру. Ці дві риси є наріжним каменем при формуванні думки про особистість викладача.

2. Постійно покращувати обізнаність стосовно поточних дизайн-процесів.

Дизайн, будь-який його напрям, це сфера, де зміни відбуваються максимально стрімко. Тенденції, що притаманні творчим концепціям, підходам у проектуванні різнотипних об'єктів, сезонним модним течіям, новітнім інструментам, матеріалам, технікам та технологіям, різноманітним маркетинговим стратегіям, – мають бути у полі зору постійно. У протилежному випадку викладач не зможе дати слухачам максимум того, що вони б могли отримати.

Відвідування професійних і суміжних виставок, тематичні очні лекції та вебінари, курси з отримання спеціальних навичок, галузеві івенти, зустрічі, конференції тощо – це ті активності, які в більшій

чи меншій мірі обов'язково мають бути присутні у планах викладача з дизайну.

3. Розширювати професійні знання та навички як в глибину, так і в ширину.

Даний пункт може стосуватися не лише напряму дизайну, але і будь-якої сфери діяльності. Він є невід'ємною складовою розвитку будь-якої особистості, а тим паче, тієї, яка ставить за мету виховувати інших. Слід розширювати сферу власних компетенцій не лише у зоні сьогоденних інтересів, але й формувати стратегію власного наукового, творчого, педагогічного розвитку. Це те, що віддзеркалює загальний рівень ерудованості людини. Відповідно, для викладача цей показник має бути високим.

Два попередні пункти розкривають поняття самоосвіти та додаткової освіти для викладача, у т.ч. й у сфері дизайну.

4. Покращувати навички соціальних комунікацій.

Тут мова йде про вміння правильно вибудовувати та інтерпретувати моделі поведінки та спілкування зі студентами. Адже існує розповсюджена практика ставлення викладачів до студентів з авторитарної позиції. У даному випадку авторитетність і авторитаризм сприймаються як протилежні поняття. Сучасне суспільство і молоде покоління скептично ставляться до авторитарної моделі поведінки людини взагалі, і викладача зокрема.

У мистецькій сфері – тим паче. Треба усвідомлювати, що люди, які займаються дизайном – творчі особистості. Для них взагалі жорсткі рамки і обмежений підхід у мисленні – часто незрозумілі. Творчо налаштовані люди потребують і творчої манери спілкування. Оскільки творчість – процес багатограний і досить суб'єктивний. А це є вагомою підставою для розширення моделей поведінки викладача.

5. Володіти базовими психологічними техніками і розвивати їх.

Тут мова йде про те, що гарний викладач, як і гарний дизайнер, мають володіти рядом психологічних технік та прийомів. Як то, безконфліктне спілкування, при потребі – вміння йти на конфлікт та вирішувати його, володіння емоційним інтелектом тощо.

Як викладач, так і дизайнер – це люди, які безпосередньо контактують з великою кількістю людей, у кожного з яких своя життєва

історія, світоглядна позиція, шкала цінностей та пріоритетів. Для якісної взаємодії слід максимально враховувати індивідуальні характеристики кожного суб'єкта.

6. Формувати власну манеру викладання.

Це стосується власне методик, технік та засобів, які викладач використовує безпосередньо у процесі викладання. Зараз існує безкінечна кількість традиційних, авторських та альтернативних педагогічних підходів. Лекції та практичні (лабораторні) заняття у традиційній їх інтерпретації наразі не можуть стовідсотково задовольнити сучасні освітні потреби.

Беручи до уваги, що дизайн є видом прикладної творчої діяльності, слід урізноманітнювати власні підходи до передачі знань та вмій студентам. Чим більш креативними і неординарними вони будуть, тим більше можна буде зацікавити слухачів. Наприклад, провести заняття на свіжому повітрі у формі бесіди-дискусії, як це відбувалося в античній школі. Або робити ескізи майбутнього проекту групою, а не по одинці. Або провести заняття у салоні (магазині, бутіку, шоу-румі) з метою ознайомлення з продукцією безпосередньо, а не на слайді презентації. Використати мобільний телефон як інструмент (а не вимагати вимкнути його) отримання інтерактивної інформації у реальному часі, або дати завдання перевірити достовірність інформації, яку викладач щойно озвучив тощо.

Коли студент іде на заняття, і не знає, що на нього чекає найближчі півтори години – це значно підвищує рівень зацікавленості.

7. Формувати власний стиль у зовнішньому вигляді та манері спілкування.

Закономірно, що зовнішній вигляд, патерни поведінки, манера подавати інформацію та вести діалог чи дискусію є важливим фактором формування загального образу особистості. У сфері дизайну це має особливий характер, оскільки люди, що взаємодіють у даному професійному середовищі, мають безпосередній зв'язок з поняттям естетики та художнього смаку. Питання стоїть не в тому, щоб дотримуватись певного модного шаблону. Скоріше, навпаки.

Мати свій унікальний стиль, власне бачення себе у соціумі, подача себе у певному суспільному контексті – це одна з основоположних складових самоідентифікації. Тут слід навчитися утримувати баланс між зовнішньою позицією та власними внутрішніми рефлексіями. Найважливішим критерієм при обранні того чи іншого візуального образу є комфорт у власних відчуттях. У такому випадку є закономірна передумова для гармонійного сприйняття особистості. Адже коли людина гармонійно відчувається на всіх рівнях (у певному одязі, з певною зачіскою, з макіяжем або без, не порушуючи власні переконання, вільно висловлюючи думки, рівно демонструючи модель поведінки тощо), – рівень довіри, а відповідно, і авторитету одразу автоматично зростає.

ВИСНОВКИ

Авторитет викладача є одним з важливих факторів, що впливає на якість засвоєння професійних знань, вмій та навичок майбутнього спеціаліста.

Наявність базових педагогічних навичок у викладача є обов'язковою і має більш-менш сталий набір складових. Разом з тим, кожна галузь знань дає свій унікальний відбиток на специфіку викладання профільних дисциплін і особливе значення постаті особистості викладача у процесі викладання.

У сфері викладання дисциплін дизайн-діяльності однією з перших особливостей формування позитивного відношення до викладача є наявність у нього власного практичного проектного досвіду, яким він може ділитися зі студентами/слухачами/здобувачами.

Рівень та глибина професійних знань викладача є не єдиним, і часто не головним, критерієм формування авторитету. На ряду з ними стоїть педагогічна майстерність та харизма викладача.

Авторитет викладача з дизайну не є сталим поняттям. Він напрацьовується з досвідом – професійним та життєвим.

Дані рекомендації (способи) щодо напрацювання авторитету перед студентами/слухачами можуть бути корисними викладачам у сфері дизайну для підвищення рівня педагогічної майстерності та покращення результатів засвоєння професійних знань і оволодіння навичками студентами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Авторитет викладача вищої школи, його складові та умови забезпечення [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://medic.studio/pedagogicheskaya-psihologiya/avtoritet-vikladacha-vischoji-shkoli-yogo-47259.html>
2. Авторитет викладача [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://studfile.net/preview/5601324/page:54/>
3. Авторитет викладача. 2012р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://uastudent.com/avtorytet-vykladacha/>
4. Кузь Т.Г. Авторитет викладача вищого навчального закладу [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://tamara-kuz.ucoz.ua/publ/avtoritet_vikladacha_vishhogo_navchalnogo_zakladu/1-1-0-2
5. Складові авторитету викладача ВНЗ. Педагогіка [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://uchil.net/?set=referat&mc=36&cm=2687>

REFERECES

1. Avtorytet vykladacha vyshchoi shkoly, yoho skladovi ta umovy zabezpechennia [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu: <https://medic.studio/pedagogicheskaya-psihologiya/avtoritet-vikladacha-vischoji-shkoli-yogo-47259.html>
2. 3.4.4. Avtorytet vykladacha [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu: <https://studfile.net/preview/5601324/page:54/>
3. Avtorytet vykladacha. 2012r. [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu: <http://uastudent.com/avtorytet-vykladacha/>
4. Kuz T.H. Avtorytet vykladacha vyshchoho navchalnogo zakladu [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu: https://tamara-kuz.ucoz.ua/publ/avtoritet_vikladacha_vishhogo_navchalnogo_zakladu/1-1-0-2
5. Skladovi avtorytetu vykladacha VNZ. Pedagogika [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://uchil.net/?set=referat&mc=36&cm=2687>